

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2023. GODINU**

Sadržaj

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	5
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	8
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	12
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji.....	14
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji	16
4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja	17
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	18
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	19
7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE.....	21

1. UVOD

Makro-fiskalni okvir Republike Hrvatske definiran u travnju ove godine u Programu stabilnosti karakterizira nastavak relativno povoljnih kretanja u hrvatskom gospodarstvu, posebice u odnosu na projekcije definirane Nacrtom proračunskog plana tijekom listopada 2022. godine. Budući da se u većoj mjeri nisu materijalizirala negativna očekivanja koja su određivala tadašnje projekcije te uzevši u obzir povoljna ostvarenja u prošloj godini, došlo je do umjereno pozitivne korekcije projicirane putanje makro-fiskalnih kretanja za 2023. godinu.

Tako se u 2023. godini očekuje realni rast ekonomske aktivnosti od 2,2%, pri čemu sve sastavnice BDP-a imaju blago uvećane doprinose rastu, pogotovo izvoz roba i usluga. Rast BDP-a bit će gotovo u potpunosti određen kretanjem domaće potražnje, jer će neto izvoz davati neznatan negativan doprinos. Tijekom prošle godine zabilježeno je snažno ubrzanje inflacije, posebice uslijed povećanja cijena energenata. Nadalje, otvaranje gospodarstava nakon pandemije koronavirusa i oporavak globalne potražnje, doveli su do poremećaja u opskrbnim lancima te utjecali na rastuće troškove transporta. Ovakva kretanja dodatno su intenzivirana ratom u Ukrajini koji je doprinio i povećanoj cijeni poljoprivrednih proizvoda te energenata. Sve navedeno odrazilo se i u gospodarstvu RH koje je zabilježilo prosječnu stopu rasta indeksa potrošačkih cijena od 10,8% u prošloj godini. U 2023. se očekuje usporavanje ovog pokazatelja na 6,6% temeljem izraženog smanjenja cijena energenata i drugih primarnih sirovina u svijetu, kao i iščezavanja baznih učinaka iz 2022. godine. Gospodarski rast u ovoj godini bit će i dalje praćen rastom broja zaposlenih te smanjenjem anketne nezaposlenosti. Sukladno očekivanom kretanju inflacije te potražnje za radnom snagom očekuje se primjetno ubrzanje nominalnog rasta bruto plaća na 11,5%. Ulaskom Republike Hrvatske u europodručje od početka ove godine, restriktivne mjere Europske središnje banke počinju se odražavati na kamatnim stopama u Republici Hrvatskoj.

Ovako projicirana makroekonomska kretanja odražavaju se i u očekivanom kretanju fiskalnih pokazatelja. Tako je prihodna strana proračuna određena kretanjem gospodarske aktivnosti, cjelogodišnjim učinkom poreznih izmjena provedenih prošle godine te naporima u svrhu ublažavanja inflatornih pritisaka na građane i gospodarstvo. Navedeno uključuje i fiskalne učinke produljenja privremeno snižene stope PDV-a od 5% na isporuku plina, grijanja iz toplinskih stanica, ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do kraja ožujka 2024. godine te uredbom kojom se reguliraju cijene naftnih derivata. Ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni prihodi povećavaju se za 1,7 milijardi eura, odnosno s 24,9 milijardi eura na 26,6 milijardi eura. Povećanje proračunskih prihoda temelji se prvenstveno na povećanju prihoda od poreza na dobit, PDV-a i doprinosa. Od poreznih prihoda najviše rastu oni temeljeni na porezu na dodanu vrijednost, što je rezultat očekivanog kretanja osobne potrošnje, turističke aktivnosti, ali i rashoda opće države za intermedijarnu potrošnju, investicija te socijalnih transfera u naravi. Potom slijede prihodi od poreza na dobit koji su projicirani temeljem rezultata poslovanja poduzeća tijekom 2022. te uplata poreza na dobit i jednokratnog dodatnog poreza na dobit po završnom obračunu krajem travnja 2023. godine. Od ostalih prihoda poslovanja važno je istaknuti izražen rast prihoda od doprinosa, što je rezultanta očekivanog kretanja na tržištu rada tj. rasta plaća i zaposlenosti. Osim toga, značajan rast bilježe i prihodi od pomoći uslijed ubrzanog povlačenja ugovorenih EU sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2014.-2020. kao i sredstava iz instrumenta EU nove generacije te Fonda solidarnosti.

Ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni rashodi povećavaju se za 1,4 milijarde eura, odnosno s 26,7 milijardi eura na 28,1 milijardu eura. U uvjetima inflacijskih pritisaka, nositelji fiskalne politike suočavaju se s izazovom kreiranja politika kojima bi se obuzdali cjenovni pritisci, uz istovremenu potporu najranjivijim skupinama društva. Rashodi se tako povećavaju uslijed indeksacije mirovina, temeljem rasta plaća i indeksa potrošačkih cijena, kao i za socijalnu skrb posebice u smislu osobnih invalidnina, produženja roka i povećanja iznosa naknade za ugroženog kupca energenata te uslijed povećanja cijena socijalnih usluga, kao i za usluge osobne asistencije, koja je po prvi puta i zakonski uređena. Novim planom državnog proračuna za 2023. godinu osiguravaju se i adekvatna sredstva za 4. paket mjera Vlade Republike Hrvatske u svrhu zaštite kućanstava i gospodarstva od rasta cijena, uključujući ublažavanje rasta cijena energenata, potporu poljoprivrednicima, osiguravanje dostatne količine plina u skladištu Okoli te subvencioniranje troška goriva u cestovnom prijevozu putnika. Istovremeno, Vlada Republike Hrvatske planira trajne napore u svrhu očuvanja investicijskog zamaha, vezane uz nastavak obnove zgrada oštećenih potresom, kao i za projekte prvotno planirane u okviru EU izvora. Nastavlja se i s modernizacijom i obnovom željezničkog sektora. Na kraju, valja spomenuti kako su novim planom osigurana sredstva za isplatu po presudi u arbitražnom postupku između MOL-a i Republike Hrvatske.

Sukladno planiranim kretanjima prihoda i rashoda, očekuje se da će manjak državnog proračuna iznositi 1,5 milijardi eura ili 2% BDP-a. Proračun opće države prema ESA 2010 metodologiji zabilježit će manjak od 0,7 % BDP-a u 2023. godini dok će se udio javnog duga u BDP-u smanjiti za 5,8 postotnih bodova u odnosu na godinu ranije te iznositi 62,6 % BDP-a.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomski okvir sastavljen je u travnju ove godine te je detaljno opisan u Programu stabilnosti Republike Hrvatske za razdoblje 2024.-2026. Vanjske pretpostavke za izradu makroekonomskih projekcija preuzete su iz projekcija Međunarodnog monetarnog fonda (*World Economic Outlook, April 2023*), EK (*Spring 2023 forecast assumptions*), Europske središnje banke (*ECB staff macroeconomic projections for the euro area, March 2023*) i Consensus Forecasts (*Eastern Europe i G-7 & Western Europe*).

Tablica 1: Kretanja makroekonomskih pokazatelja RH

	I. 2023.	II. 2023.	III. 2023.	IV. 2023.	kumulativ 2023.
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	12,7	12,0	10,7	8,8	I.- IV. 11,0
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	-2,8	-1,7	-0,7	-	I.- III. -1,7
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	1,1	0,4	-1,3	-	I.- III. 0,0
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	3,8	4,1	-	-	I.- II. 3,9
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	19,1	14,3	21,0	-	I.- III. 18,4
Izvoz roba, % godišnja promjena (EUR) ^a	12,3	6,2	-	-	I.- II. 9,1
Uvoz roba, % godišnja promjena (EUR) ^a	16,4	6,5	-	-	I.- II. 11,1
Broj zaposlenih, % godišnja promjena ^b	2,2	2,4	2,4	-	I.- III. 2,4
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	7,2	6,9	6,5	-	I.- III. 6,9

^a Prvi rezultati.

^b Podaci HZMO-a.

Oporavivši se od recesije izazvane pandemijom koronavirusa, u 2022. godini ostvaren je realni rast bruto domaćeg proizvoda od 6,3%, posebice temeljem snažnog doprinosa izvoza roba i usluga. Prema dosad objavljenim visokofrekventnim makroekonomskim pokazateljima za Republiku Hrvatsku, prvo tromjesečje 2023. obilježeno je nastavkom relativno povoljnih kretanja. U prva tri mjeseca 2023. godine realni promet u trgovini na malo je stagnirao u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Obujam građevinskih radova je početkom 2023. godine nastavio snažno rasti, zabilježivši u prva dva mjeseca ove godine međugodišnje povećanje od 3,9%, dok je obujam industrijske proizvodnje u prvom tromjesečju 2023. zabilježio međugodišnji pad od 1,7%. U prva tri mjeseca 2023. ostvaren je rast broja komercijalnih turističkih noćenja od 18,4% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Podaci dostupni za početak 2023. godine ukazuju na nastavak povoljnih trendova na tržištu rada. Naime, u prvom tromjesečju ove godine ubrao je rast sezonski prilagođenog broja osiguranika Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, uz daljnje smanjenje broja registriranih nezaposlenih. Početkom 2023. godine nastavljeno je usporavanje inflacije potrošačkih cijena koja je u travnju dosegla razinu od 8,8%.

Temeljem dostupnih makroekonomskih pokazatelja za domaće gospodarstvo i međunarodno okruženje, u 2023. godini prognozira se realni rast BDP-a od 2,2%. Očekuje se da će i u 2023. godini izvoz biti glavni pokretač rasta, pri čemu se nakon visokih stopa rasta te nepovoljnog baznog efekta zabilježenih proteklih godina, u ovoj godini ipak očekuje izraženije usporavanje rasta izvoza roba i usluga. Na navedena kretanja utjecat će usporavanje rasta glavnih vanjskotrgovinskih partnera, blago narušavanje konkurentnosti domaćeg izvoznog sektora, kao i niži očekivani rast turističke potražnje uslijed slabijeg pouzdanja turista u uvjetima povišene inflacije te kamatnih stopa, ograničenih domaćih

kapaciteta te snažnije međunarodne konkurencije u ovom sektoru. Nadalje, pozitivan doprinos rastu BDP-a doći i od snažnog rasta bruto investicija u fiksni kapital, prvenstveno kao posljedica rasta investicija na razini opće države, na što će ključan utjecaj imati priljevi iz europskih fondova. Unatoč i dalje povišenoj stopi inflacije, u uvjetima ponešto ublaženog nastavka rasta zaposlenosti iz 2022. godine te daljnjeg ubrzanja već visokog rasta bruto plaća, raspoloživi dohodak kućanstava zabilježiti će u 2023. snažan oporavak (izražen u realnim terminima). Slijedom navedenog, pozitivan doprinos rastu BDP-a doći će i od rasta osobne potrošnje te potrošnje države, dok će negativan doprinos rastu doći od povećanja uvoza roba i usluga.

Zbog prisutne neravnoteže između ponude i potražnje za radom te povoljnih trendova migracijskog salda, tržište rada karakteriziraju povoljna očekivanja. Tako se u 2023. godini očekuje rast broja zaposlenih po stopi od 2,0% te smanjenje anketne stope nezaposlenosti na 6,5%. Sukladno očekivanom kretanju inflacije te potražnje za radnom snagom, uz snažno prisutne manjkove određenih profila radnika, očekuje se primjetno ubrzanje nominalnog rasta bruto plaća na 11,5%. Iako je i dalje prisutan rizik ukorijenjene temeljne inflacije, u 2023. godini se očekuje usporavanje inflacije potrošačkih cijena na razinu od 6,6%, pod utjecajem izraženog smanjenja cijena primarnih sirovina na svjetskom tržištu, iščezavanja baznih učinaka rasta cijena tijekom 2022., ali i znatnog ublažavanja pritiska u globalnim lancima opskrbe te usporavanja inflacije u europodručju.

Tablica 2: Projekcije makroekonomskih pokazatelja RH

	2022.	Projekcija 2023.
BDP - tekuće cijene, mil. EUR	67.390	74.330
BDP - realni rast (%)	6,3	2,2
Osobna potrošnja	5,1	1,3
Državna potrošnja	3,0	3,3
Bruto investicije u fiksni kapital	5,8	4,6
Izvoz roba i usluga	25,4	2,7
Uvoz roba i usluga	25,0	2,8
Doprinosi rastu BDP-a (postotni bodovi)		
Osobna potrošnja	2,9	0,7
Državna potrošnja	0,7	0,7
Bruto investicije u fiksni kapital	1,2	0,9
Promjena zaliha	1,7	0,1
Izvoz roba i usluga	13,0	1,7
Uvoz roba i usluga	-13,2	-1,8
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	10,8	6,6
Rast zaposlenosti (%)*	2,3	2,0
Stopa nezaposlenosti, anketna (%)	7,0	6,5

* Definicija nacionalnih računa

Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija

Povoljna ostvarenja u domaćem gospodarstvu u 2022. godini zabilježena su u uvjetima snažnih inflatornih kretanja te izražene neizvjesnosti u pogledu ekonomskih, ali i širih geopolitičkih kretanja, kako u inozemstvu tako i u Republici Hrvatskoj. Budući da se u većoj mjeri nisu materijalizirala negativna očekivanja koja su određivala prethodne projekcije Vlade Republike Hrvatske iz studenog 2022., te uzevši u obzir povoljnije ostvarenje u prethodnoj godini, projekcija BDP-a u ovom makroekonomskom okviru je revidirana na više. Tako se u usporedbi s prethodnim makroekonomskim

projekcijama, kada je u 2023. godini projiciran rast BDP-a od 0,7%, ovim izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. predviđa za 1,6 postotni bod brži rast. Pri tome u 2023. godini sve sastavnice konačne potražnje s rashodne strane BDP-a imaju uvećane doprinose rastu BDP-a, pri čemu je najveću reviziju naviše bilježi doprinos rasta izvoza roba i usluga.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Prihodi državnog proračuna planirani Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu temelje se na očekivanom kretanju gospodarske aktivnosti, te cjelogodišnjem učinku poreznih izmjena provedenih tijekom 2022., uzimajući u obzir fiskalne učinke produljenja privremeno snižene stope PDV-a od 5% na isporuku plina, grijanja iz toplinskih stanica, ogrjevnog drva, peleta, briketa i sječke do 31.ožujka 2024. Također, Vlada RH donijela je Uredbu o izmjeni Uredbe o visini trošarine na energente i električnu energiju i Uredbu o utvrđivanju najviših maloprodajnih cijena naftnih derivata, kojom su utvrđene premije energetskih subjekata za motorne benzine i dizelska goriva kojima se reguliraju cijene naftnih derivata.

Značajan učinak na prihode proračuna imaju i sredstva pomoći od institucija i tijela EU. To se ponajprije odnosi na sredstva iz prethodnog, ali i novog Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. te iz Mehanizma za oporavak i otpornost, kojima će se jačati oporavak i otpornost gospodarstva. Također, projicirana su i sredstva iz Fonda solidarnosti EU, koja će se usmjeriti na obnovu javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne, oštećene u razornim potresima na zagrebačkom i petrinjskom području.

Novim planom proračuna za 2023. godinu ukupni prihodi iznose 26,6 milijardi eura. Pritom prihodi poslovanja iznose 26,5 milijardi eura, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 85,7 milijuna eura. Ukupni proračunski prihodi povećavaju se za 1,7 milijardi eura, što prvenstveno dolazi od povećanja poreznih prihoda te od prihoda od imovine.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2023. godinu planirani u iznosu od 14,3 milijarde eura, što je za 999 milijuna eura više u odnosu na prvotni plan proračuna. Pritom najveće pozitivne promjene bilježe prihodi od poreza na dobit i prihodi od poreza na dodanu vrijednost.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2023. godinu iznosi 2 milijarde eura i veći je za 428,7 milijuna eura od prvotno planiranog. Povećanje ove prihodne kategorije rezultat je poslovanja poduzeća i banaka u prethodnoj godini odnosno njihovog završnog obračuna krajem travnja 2023. kao i uplate jednokratnog dodatnog poreza na dobit, koji su u državni proračun uplatili oni poduzetnici koji su ostvarili prihode veće od 39,8 milijuna eura u 2022. godini, a kojima se utvrdila oporeziva dobit u iznosu većem za 20% u odnosu na prosjek oporezive dobiti iz četiri prethodna porezna razdoblja.

Porez na dodanu vrijednost

Novi plan prihoda od poreza na dodanu vrijednost iznosi 9,6 milijardi eura i veći je u odnosu na prvotno planirani za 537,1 milijun eura. Projekcija prihoda od PDV-a temelji se na očekivanom kretanju osobne i turističke potrošnje, intermedijarne potrošnje, investicija te socijalnih transfera u naravi. Također, u

projekcije prihoda od PDV-a uključeni su i očekivani učinci provedenih poreznih izmjena u 2022. i 2023. godini.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu bilježe povećanje od 5,9 milijuna eura u odnosu na prvotni plan te iznose 2,2 milijarde eura. Izmjena originalne projekcije ovih prihoda rezultat je očekivanog kretanja potrošnje pojedinih trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir i očekivane učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu, odnosno u oporezivanju energenata i električne energije.

Ostali porezi na robu i usluge

Ova kategorija poreznih prihoda, planirana u iznosu od 73,6 milijuna eura, uključuje prihode od poreza na osiguranje od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja i veća je za 6,6 milijuna eura u odnosu na prvotni plan.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Planirani prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću novim planom proračuna za 2023. godinu iznosi 60 milijuna eura i raste za 4,1 milijun eura u odnosu na prvotni plan. Plan prihoda od naknada za priređivanje igara na sreću povećava se za 14 milijuna eura te iznosi 195,9 milijuna eura.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije planiran je u 2023. godini u iznosu od 81 milijun eura, čime se povećava za 2,7 milijuna eura u odnosu na prethodni plan.

Doprinosi

Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu prihodi od doprinosa povećavaju se za 297,4 milijuna eura i iznose 4,3 milijarde eura. Ovo povećanje rezultat je kretanja na tržištu rada, odnosno očekivanog rasta plaća i zaposlenosti.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2023. planirani su u iznosu od gotovo 5 milijardi eura i u odnosu na prvotni plan povećavaju se za 15,2 milijuna eura. Ovi prihodi izravno su vezani uz projekte financirane iz EU fondova, kao i uz sredstva iz Fonda solidarnosti EU te iz novog instrumenta EU nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zateznih kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Prihodi od imovine novim planom proračuna za 2023. godinu iznose 629,2 milijuna eura, što je povećanje od 312,7 milijuna eura u odnosu na prvotni plan.

Ovi prihodi rastu zbog više očekivanih prihoda od uplate dividendi i dobiti poduzeća u državnom vlasništvu, kao i od jednokratne naknade, koju su teleoperteri uplatili u državni proračun na ime prava uporabe radiofrekvencijskog spektra.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2023. godinu planirani su u iznosu od 644,5 milijuna eura, a u odnosu na prvotno planirane prihode povećavaju se za 37,5 milijuna eura. Pritom prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi iznose 132,7 milijuna eura, a prihodi po posebnim propisima 511,9 milijuna eura.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici i to su njihovi namjenski prihodi. Ovi prihodi novim planom za 2023. godinu planirani su u iznosu od 192,3 milijuna eura i povećavaju se za 5,2 milijuna eura u odnosu na iznos planiran proračunom za 2023. godinu.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Novim planom za 2023. godinu očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza prema bolničkim zdravstvenim ustanovama u državnom vlasništvu, iznositi 1,4 milijarde eura, a u odnosu na prvotno planirane povećavaju se za 82,9 milijuna eura.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2023. godinu iznose 111,2 milijuna eura i rastu za 3,4 milijuna eura u odnosu na prvotni plan. Ovi prihodi planirani su sukladno dinamičnom ostvarenju ovih proračunskih prihoda u prva četiri mjeseca ove godine te očekivanim kretanjima do kraja godine.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine Izmjenama i dopunama Državnog proračuna RH za 2023. godinu planiraju se u iznosu od 85,7 milijuna eura i smanjuju se za 4,9 milijuna eura u odnosu na prvotni plan. Ovi se prihodi najvećim dijelom ostvaruju prodajom zemljišta, stanova i ostalih građevinskih objekata, kao i prihodima od prodaje zaliha odnosno nafte i naftnih derivata radi zadržavanja zaliha.

Tablica 3. Prihodi državnog proračuna za 2023. godinu

Prihodi državnog proračuna (EUR)		PLAN 2023.	povećanje/ smanjenje	NOVI PLAN 2023.	Indeks
UKUPNO		24.859.272.737	1.748.425.683	26.607.698.420	107,0
6	PRIHODI POSLOVANJA	24.768.644.024	1.753.356.711	26.522.000.735	107,1
61	Prihodi od poreza	13.275.198.901	999.032.099	14.274.231.000	107,5
611	Porez i prirez na dohodak	0	0	0	#
612	Porez na dobit	1.579.941.703	428.697.979	2.008.639.682	127,1
614	Porezi na robu i usluge	11.616.879.449	567.674.666	12.184.554.115	104,9
6141	- Porez na dodanu vrijednost	9.112.511.174	537.072.169	9.649.583.344	105,9
6142	- Porez na promet	0	27.435	27.435	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	2.199.670.732	5.870.752	2.205.541.484	100,3
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	78.377.749	2.654.456	81.032.205	103,4
616	Ostali prihodi od poreza	0	5.000	5.000	#
62	Doprinosi	4.017.285.007	297.392.420	4.314.677.427	107,4
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	4.017.285.007	296.179.279	4.313.464.286	107,4
623	Doprinosi za zapošljavanje	0	1.213.141	1.213.141	#
63	Pomoći	4.972.083.690	15.187.511	4.987.271.201	100,3
64	Prihodi od imovine	316.449.178	312.712.902	629.162.080	198,8
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	606.993.475	37.545.419	644.538.894	106,2
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	187.161.760	5.169.122	192.330.882	102,8
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	1.285.633.353	82.945.123	1.368.578.476	106,5
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	107.838.660	3.372.114	111.210.774	103,1
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	90.628.713	-4.931.030	85.697.683	94,6

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Ovim Izmjenama i dopunama Državnog proračuna za 2023. godinu ukupni rashodi povećavaju se za 1,4 milijarde eura, odnosno sa 26,7 milijardi eura na 28,1 milijardu eura.

Od ukupnog povećanja rashoda, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, povećavaju se za 1,2 milijarde eura, dok se rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora povećavaju za 185,3 milijuna eura.

Najznačajnija kretanja na stavkama rashoda vezana su uz osiguranje dodatnih sredstava za mirovine zbog veće indeksacije kao i osiguranje dodatnih sredstava za 4. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena. Značajan iznos osigurava se za isplatu po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine. Također, ovim Izmjenama i dopunama osiguravaju se i sredstva za pokriće troškova čije financiranje je bilo predviđeno iz sredstava Europske unije i za pokriće troškova vezanih uz nastavak obnove zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije, Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke županije i Karlovačke županije. Osim toga, kretanja na pojedinim stavkama ukazuju na daljnje napore za rast kvalitete socijalne skrbi i pružanje potpore najugroženijima.

Za provedbu mjera iz 4. paketa Vlade Republike Hrvatske u 2023. godini u okviru rashoda osigurano je ukupno 291,0 milijuna eura kako slijedi:

- za otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije (kompenzacije porasta cijena energenata) u iznosu od 100,0 milijuna eura,
- za potpore umirovljenicima u iznosu od 70,2 milijuna eura,
- potpore u sustavu socijalne skrbi, hrvatskim braniteljima i nezaposlenima u iznosu od 62,5 milijuna eura,
- za potpore u poljoprivredi i ribarstvu u iznosu od 34,7 milijuna eura,
- potpore ostalim skupinama stanovništva (samostalni umjetnici, osobe stradale u potresu, studenti) u iznosu od 9,1 milijun eura,
- za jednokratno novčano primanje korisnicima doplatka za djecu u iznosu od 8,9 milijuna eura i
- za nadoknadu dijela troška dizelskog goriva u iznosu od 5,6 milijuna eura.

Od navedenog iznosa ovim Izmjenama i dopunama dodatno je osigurano 240,7 milijuna eura, od čega se 74,9 milijuna eura odnosi na povećanje mirovina budući da je ovaj iznos prethodno preraspodijeljen za isplatu mjera pomoći u travnju ove godine.

Unutar rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka najznačajnija povećanja odnose se na:

- dodatna sredstva za indeksaciju mirovina u iznosu od 350,1 milijuna eura,
- plaćanje štete i troškova arbitražnog postupka po presudi INA-MOL u iznosu 229,4 milijuna eura,

- dodatna sredstva za 4. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena u iznosu od 240,7 milijuna eura,
- dodatna izdvajanja vezana uz sanaciju štete od potrese u ukupnom iznosu od 178,6 milijuna eura kako slijedi:
 - pokrivanje troškova čije financiranje je bilo predviđeno iz sredstava Europske unije i za pokrivanje troškova vezanih uz nastavak obnove zgrada oštećenih potresom u iznosu od 100,0 milijuna eura,
 - nastavak projekata obnove u području kulture u iznosu od 60,1 milijun eura,
 - kapitalna ulaganja u infrastrukturu oštećenu potresom u iznosu od 18,5 milijuna eura,
- dodatna sredstva u iznosu od 56,8 milijuna eura za sustav socijalne skrbi zbog proširenog broja korisnika (što uključuje i očekivanu primjenu novog Zakona o osobnoj asistenciji u iznosu od 11,4 milijuna eura), novih prava i povećanja naknada,
- financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture u iznosu od 28,5 milijuna eura,
- sredstva za osiguravanje zaliha plina u iznosu od 20,0 milijuna eura,
- kapitalna izdvajanja u zdravstvu u iznosu od 8,9 milijuna eura.

Rashodi koji se financiraju iz EU i ostalih izvora ovim se izmjenama i dopunama povećavaju za 185,3 milijuna eura. U okviru rashoda koji se financiraju iz EU izvora povećanje rashoda prvenstveno je rezultat bolje iskorištenosti Fonda solidarnosti Europske unije u 2023. godini zbog čega su osigurana dodatna sredstva na ovom izvoru financiranja u iznosu od 117,7 milijuna eura. Povećanje rashoda koji se financiraju iz ostalih izvora, najvećim je dijelom rezultat osiguranja dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje u iznosu od 66,4 milijuna eura.

Tablica 4. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

(milijuni €)	Tekući plan 2023.			Povećanje/Smanjenje			Novi plan 2023.			
	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1, 2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	
3	Rashodi poslovanja	18.630,9	6.113,8	24.744,7	1.190,7	132,2	1.322,9	19.821,6	6.246,0	26.067,6
31	Rashodi za zaposlene	2.760,1	991,5	3.751,6	1,9	25,6	27,5	2.762,0	1.017,1	3.779,1
32	Materijalni rashodi	1.338,0	1.339,1	2.677,1	35,4	21,5	56,9	1.373,4	1.360,6	2.734,0
34	Financijski rashodi	960,6	5,8	966,4	70,5	3,5	74,1	1.031,1	9,3	1.040,4
35	Subvencije	476,4	1.056,1	1.532,5	176,3	-0,8	175,5	652,7	1.055,2	1.708,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	4.671,9	1.502,0	6.173,9	174,1	132,6	306,7	4.845,9	1.634,6	6.480,5
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	7.909,5	107,3	8.016,8	509,8	8,9	518,7	8.419,2	116,2	8.535,5
38	Ostali rashodi	514,5	1.112,0	1.626,5	222,8	-59,1	163,6	737,2	1.052,9	1.790,1
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	878,2	1.043,1	1.921,3	44,4	53,1	97,5	922,6	1.096,2	2.018,9
41	Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	25,1	53,7	78,8	14,0	-0,7	13,3	39,0	53,0	92,1
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	706,9	611,2	1.318,0	22,0	67,0	89,0	728,9	678,1	1.407,0
43	Rashodi za nabavu plemenitih metala i ostalih pohranjenih vrijednosti	0,4	0,1	0,5	0,7	0,0	0,8	1,1	0,1	1,2
44	Rashodi za nabavu proizvedene kratkotrajne imovine	31,8	44,4	76,2	-1,2	5,6	4,4	30,6	50,0	80,5
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	114,1	333,8	447,9	8,9	-18,7	-9,9	123,0	315,0	438,0
	UKUPNO	19.509,1	7.156,9	26.666,1	1.235,1	185,3	1.420,4	20.744,2	7.342,2	28.086,4

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja

Ukupni rashodi poslovanja povećavaju se za 1,3 milijarde eura i iznose 26,1 milijardi eura. Navedeno je rezultat povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 1,2 milijarde eura i rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 132,2 milijuna eura.

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene ovim su Izmjenama i dopunama planirani na razini od 3,8 milijardi eura, što je povećanje za 27,5 milijuna eura u odnosu na tekući plan. Ova skupina rashoda ne uključuje rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu koji su iskazani u okviru pomoći danih u inozemstvo i unutar općeg proračuna. Povećanje rashoda za zaposlene prvenstveno je rezultat osiguranja sredstava za rast koeficijenata složenosti poslova u javnim službama za obračun plaća u sektoru zdravstva. Naime, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 27. travnja 2023. donijela Uredbu o izmjenama i dopunama Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (Narodne novine, br. 46/23) kojom su, zbog sve je očitijeg nedostatka specijalističkog kadra kao i općenito zdravstvenog kadra u ruralnim mjestima, izjednačeni koeficijenti složenosti poslova specijalista u primarnoj zdravstvenoj zaštiti s onima koje imaju specijalisti u bolničkoj zdravstvenoj zaštiti, a brisano je i razlikovanje užih specijalista i specijalista koje će rezultirati boljim primanjima liječnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Osim izjednačavanja koeficijenata složenosti poslova specijalista u bolničkoj i izvanbolničkoj zdravstvenoj zaštiti te povećanja koeficijenata složenosti poslova specijalista na primarnoj razini zdravstvene zaštite, povećani su koeficijenti specijalizanata te koeficijenti doktora medicine, doktora dentalne medicine bez specijalizacije, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije bez specijalizacije.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi se ovim Izmjenama i dopunama povećavaju za 56,9 milijuna eura. Od navedenog povećanja rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 35,4 milijuna eura i to najvećim dijelom za provedbu Odluke o donošenju Godišnjeg programa katastarskih izmjera za 2022. godinu u iznosu od 12,8 milijuna eura. Naime, u prosincu 2022. godine, nakon usvajanja Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcija za 2024. i 2025. godinu, sklopljeni su ugovori s izvođačima usluga katastarskih izmjera u vrijednosti većoj od očekivane. Osim toga, u okviru ove skupine rashoda osigurana su dodatna sredstva i za podmirenje troškova stambenog zbrinjavanja raseljenih osoba iz Ukrajine u iznosu od 8,5 milijuna eura te razvoj i održavanje informacijskog sustava Porezne uprave zbog daljnje digitalizacije koja će osigurati još veću razinu dostupnosti i kvalitete usluga Porezne uprave građanima Republike Hrvatske u iznosu od 8,0 milijuna eura. Od ukupnog povećanja rashodi financiranih iz EU i ostalih izvora povećavaju se u iznosu od 21,5 milijuna eura prvenstveno zbog osiguranja dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Financijski rashodi

Financijski rashodi ovim Izmjenama i dopunama planirani su na razini od 1,0 milijardu eura i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 74,1 milijun eura najvećim dijelom radi osiguranja sredstava za isplatu

po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine u iznosu od 55,7 milijuna eura.

Subvencije

Ukupni rashodi za subvencije se u odnosu na tekući plan povećavaju za 175,5 milijuna eura i iznose 1,7 milijardi eura. Navedeno povećanje najvećim dijelom odnosi se na rashode financirane iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka uslijed osiguranja sredstava za 4. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena. U okviru ove kategorije rashoda planirano je dodatnih 100,0 milijuna eura za ublažavanje rasta cijena energenata, 22,7 milijuna eura za potpore za kompenzaciju rasta troškova proizvodnje u sektorima stočarske i biljne proizvodnje, 20,0 milijuna eura za osiguravanje dostatne količine plina u Podzemnom skladištu plina d.o.o. (PSP Okoli) i 5,6 milijuna eura za nadoknadu dijela troška dizelskog goriva koje se koristi kao pogonsko gorivo u komercijalnom cestovnom prijevozu putnika.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Ukupne pomoći povećavaju se za 306,7 milijuna eura i iznose 6,5 milijardi eura. Od navedenog povećanja rashodi financirani iz EU i ostalih izvora povećavaju se za 132,6 milijuna eura kao rezultat bolje iskorištenosti Fonda solidarnosti Europske unije.

Rashodi financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 174,1 milijun eura od čega za:

- pokriće troškova čije financiranje je bilo predviđeno iz sredstava Europske unije i pokriće troškova vezanih uz nastavak obnove zgrada oštećenih potresom u iznosu od 53,8 milijuna eura,
- nastavak projekata obnove u području kulture u iznosu od 37,0 milijuna eura,
- financiranje i sufinanciranje građenja, modernizacije i obnove željezničke infrastrukture i potporu u provedbi CEF projekata željezničkog sektora u iznosu od 43,0 milijuna eura,
- jamstvenu pričuvu u iznosu od 9,0 milijuna eura,
- isplatu pomoći zdravstvenim ustanovama za isplaćene pravomoćne sudske presude vezano uz osnovicu u iznosu od 12,0 milijuna eura i
- poticaje za zdravstvo u Bosni i Hercegovini u iznosu od 5,0 milijuna eura.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade planirane su na razini od 8,5 milijardi eura i u odnosu na tekući plan povećavaju se za 518,7 milijuna eura. Navedeni rast posljedica je osiguranja dodatnih sredstava iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za mirovine u iznosu od 425,0 milijuna eura, za socijalne pomoći i naknade u iznosu od 30,2 milijuna eura i za skrb za socijalno osjetljive skupine u iznosu od 25,4 milijuna eura. Povećana izdvajanja za socijalne pomoći i naknade najvećim dijelom odnose se na povećano izdvajanje za osobnu invalidninu u iznosu od 14,8 milijuna eura uslijed očekivanog povećanja broja korisnika te isplatu jednokratnog novčanog primanja korisnicima prava u sustava socijalne skrbi u iznosu od 9,3 milijuna eura, vezano za provedbu mjera iz 4. paketa Vlade Republike Hrvatske. Povećana izdvajanja za skrb za socijalno osjetljive skupine u iznosu od 13,9 milijuna eura odnose se na nove cijene socijalnih usluga koje su povećane uslijed porasta troškova poslovanja pružatelja socijalnih usluga, a povećanje u iznosu od 11,4 milijuna eura odnosi se na očekivano stupanje na snagu novog Zakona o osobnoj asistenciji kojim se po prvi puta zakonski uređuje usluga osobne asistencije.

Ova skupina rashoda uključuje i povećana izdvajanja rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 8,9 milijuna eura. Navedeno povećanje rashoda financiranih iz ostalih izvora prvenstveno proizlazi iz produženog roka isplate uvećanog iznosa naknade za ugroženog kupaca energenata što je također jedna od mjera iz 4. paketa Vlade Republike Hrvatske.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi povećavaju se za 163,6 milijuna eura i to zbog povećanja rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u iznosu od 222,8 milijuna eura radi osiguranja sredstava za isplatu po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine (172,5 milijuna eura) s jedne strane te s smanjena rashoda financiranih iz EU i ostalih izvora u iznosu od 59,1 milijun eura s druge strane.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine povećavaju se za 97,5 milijuna eura i iznose 2,0 milijarde eura. Navedeno je rezultat povećanih izdvajanja za provedbu projekata sanacije štete od potresa.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju rashodi državnog proračuna povećavaju se za 1,4 milijarde eura, najvećim dijelom uslijed povećanih izdvajanja za:

- socijalnu zaštitu u iznosu od 585,3 milijuna eura prvenstveno zbog izdvajanja za mirovine, socijalne pomoći i naknade te skrb za socijalno osjetljive skupine,
- ekonomske poslove u iznosu od 556,3 milijuna eura radi osiguranja sredstava za isplatu po presudi u arbitražnom postupku pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova koji je MOL pokrenuo protiv Hrvatske 2013. godine i 4. paket mjera Vlade Republike Hrvatske za zaštitu kućanstva i gospodarstva od rasta cijena,
- opće javne usluge u iznosu od 153,9 milijuna eura prvenstveno zbog osiguranja sredstava za pokriće troškova čije financiranje je bilo predviđeno iz sredstava Europske unije i za pokriće troškova vezanih uz nastavak obnove zgrada oštećenih potresom
- zdravstvo u iznosu od 121,9 milijuna eura, a najvećim dijelom zbog osiguranja sredstava za rast koeficijentata složenosti poslova u javnim službama za obračun plaća u sektoru zdravstva te dodatnih sredstava za ustanove u zdravstvu financirane iz prihoda temeljem ugovornog odnosa sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Istovremeno smanjena su izdvajanja u području usluga unapređenja stanovanja i zajednice i to najvećim dijelom uslijed promijenjene dinamike provedbe projekta financiranih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija 2014-2020 i Integrirani teritorijalni program 2021-2027.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni €)		Tekući plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.
'01	Opće javne usluge	4.578,8	153,9	4.732,7
'02	Obrana	1.037,0	13,1	1.050,2
'03	Javni red i sigurnost	1.663,4	-0,4	1.663,1
'04	Ekonomski poslovi	4.226,6	556,3	4.782,9
'05	Zaštita okoliša	363,1	-4,3	358,8
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	1.197,4	-60,0	1.137,3
'07	Zdravstvo	2.712,1	121,9	2.834,1
'08	Rekreacija, kultura i religija	660,2	20,3	680,5
'09	Obrazovanje	1.638,1	34,3	1.672,4
'10	Socijalna zaštita	8.589,2	585,3	9.174,5
UKUPNO		26.666,1	1.420,4	28.086,4

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje prikaz rashoda i po izvorima financiranja.

Tablica 6. Rashodi državnog proračuna po izvorima financiranja

(milijuni €)		Tekući plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.
1	Opći prihodi i primici	15.430,1	942,4	16.372,5
2	Doprinosi za obvezna osiguranja	4.017,3	296,2	4.313,5
3	Vlastiti prihodi	189,1	6,3	195,4
4	Prihodi za posebne namjene	1.902,1	87,6	1.989,7
5	Pomoći	4.989,9	76,9	5.066,8
6	Donacije	18,2	1,3	19,5
7	Prihodi od nefinancijske imovine i nadoknade štete s osnova osiguranja	57,7	13,1	70,8
8	Namjenski primici od zaduživanja	61,7	-3,4	58,3
UKUPNO		26.666,2	1.420,4	28.086,5

Izvor: Ministarstvo financija

Gledano kroz izvore financiranja, rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 1,2 milijarde eura, a rashodi koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći (koje uključuju EU sredstva) i donacija povećavaju se za 185,3 milijuna eura.

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 26,6 milijardi eura te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 28,1 milijardi eura, manjak državnog proračuna za 2023. godinu planiran je u iznosu od 1,5 milijardi eura ili 2% BDP-a, što predstavlja smanjenje od 328 milijuna eura ili 0,4 postotna boda BDP-a u odnosu na originalni plan.

Tablica 7. Ukupni manjak državnog proračuna

<i>(u mil. EUR)</i>	Plan 2023.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2023
Prihodi (6+7)	24.859	1.748	26.608
Prihodi poslovanja (6)	24.769	1.753	26.522
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	91	-5	86
Rashodi (3+4)	26.666	1.420	28.087
Rashodi poslovanja (3)	24.745	1.323	26.068
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	1.921	98	2.019
Ukupni manjak/višak	-1.807	328	-1.479
% BDP-a	-2,4		-2,0

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

U Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu planiran je manjak državnog proračuna u iznosu od 1,5 milijardi eura, što je za 328,1 milijun eura manje u odnosu na iznos manjka planiran u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu. Planirani manjak financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Pritom su ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planirani u iznosu od 6,6 milijardi eura, dok su ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani u iznosu od 5,4 milijarde eura.

Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja planiraju se u iznosu od 6,6 milijardi eura, od čega primljeni povrati glavnica danih zajmova i depozita iznose 489,2 milijuna eura, primici od izdanih vrijednosnih papira 4,6 milijardi eura, primici od prodaje dionica i udjela u glavnici 39,9 milijuna eura te primici od zaduživanja 1,5 milijardi eura.

Plan ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja povećava se za 457,2 milijuna eura u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcije za 2024. i 2025. godinu. Navedeno je prvenstveno rezultat povećanja plana primitaka od izdanih vrijednosnih papira u iznosu od 384,5 milijuna eura te povećanja primitaka od povrata glavnice danih zajmova i depozita u iznosu od 48,1 milijun eura.

Ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planirani su u iznosu 5,4 milijarde eura, od čega su izdaci za dane zajmove i depozite planirani u iznosu od 865,2 milijuna eura, izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 173,0 milijuna eura, izdaci za otplatu primljenih kredita i zajmova u iznosu od 1,2 milijarde eura te izdaci za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 3,2 milijarde eura. Plan ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova povećava se za 1,1 milijardu eura što je prvenstveno rezultat povećanja planiranih izdataka za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 530,0 milijuna eura, izdataka za dane zajmove i depozite u iznosu od 424,8 milijuna eura i izdataka za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova u iznosu od 182,1 milijun eura.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja, ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka državnog proračuna jest razlika između prijenosa depozita iz prethodne godine i prijenosa depozita u sljedeću godinu.

Tablica 8. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni EUR)	Plan 2023.	Povećanje/ Smanjenje	Novi plan 2023.	Indeks
	1	2	3	4=3/1
PRIHODI POSLOVANJA	24.769	1.753	26.522	107,1
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	91	-5	86	94,6
UKUPNI PRIHODI	24.859	1.748	26.608	107,0
RASHODI POSLOVANJA	24.745	1.323	26.068	105,3
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	1.921	98	2.019	105,1
UKUPNI RASHODI	26.666	1.420	28.087	105,3
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-1.807	328	-1.479	81,8
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	6.141	457	6.598	107,44
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	4.314	1.134	5.449	126,29
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	1.602	47	1.649	102,91
PRIJENOS DEPOZITA U NAREDNU GODINU	-1.622	302	-1.319	81,35
NETO FINANCIRANJE	1.807	-328	1.479	81,84

Izvor: Ministarstvo financija

7. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Novim planom u 2023. godini opći proračun prema nacionalnoj metodologiji ostvaruje manjak od 1 milijarde eura, što predstavlja 1,4% BDP-a. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 2% BDP-a, dok jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvaruju višak od 0,4% BDP-a. Izvanproračunski korisnici ostvarit će višak od 0,2% BDP-a.

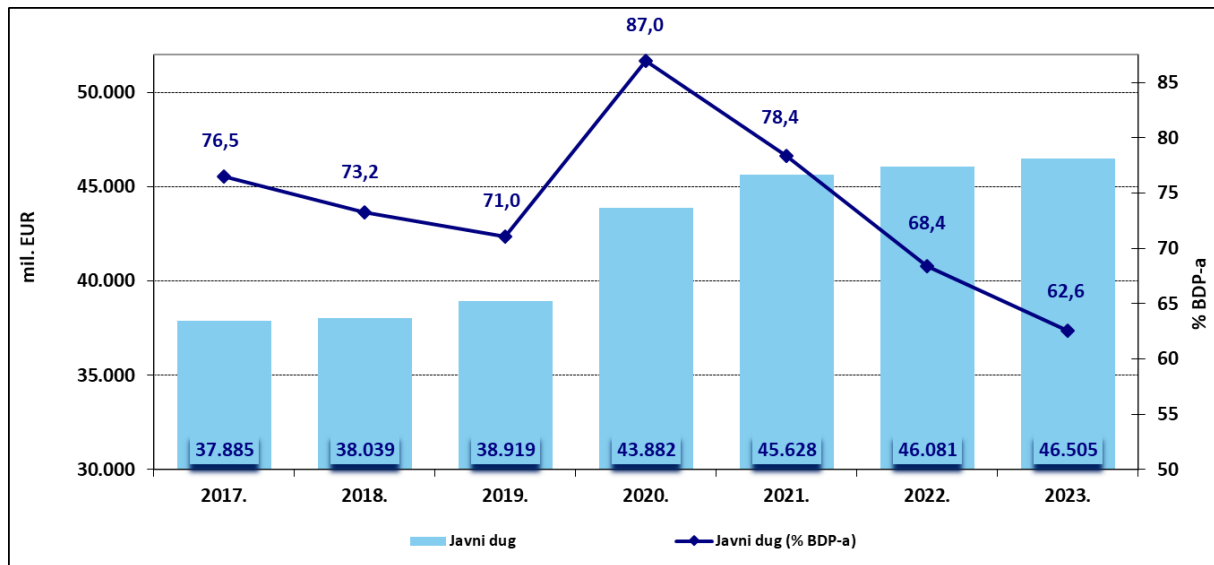
Tablica 9. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

(u mil. EUR)	2021.	2022.	Plan 2023.	Novi plan 2023.
DRŽAVNI PRORAČUN				
Ukupni prihodi	20.448	22.793	24.859	26.608
% BDP-a	35,1	33,8	33,4	35,8
Ukupni rashodi	22.434	23.234	26.666	28.087
% BDP-a	38,5	34,5	35,9	37,8
Ukupni manjak/višak	-1.986	-441	-1.807	-1.479
% BDP-a	-3,4	-0,7	-2,4	-2,0
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI				
Ukupni manjak/višak	62	192	184	170
% BDP-a	0,1	0,3	0,2	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA				
Ukupni manjak/višak	-179	373	-96	295
% BDP-a	-0,3	0,6	-0,1	0,4
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija				
Ukupni manjak/višak	-2.104	125	-1.719	-1.013
% BDP-a	-3,6	0,2	-2,3	-1,4
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE				
Ukupni manjak/višak	55	43	51	64
% BDP-a	0,1	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE				
Ukupni manjak/višak	601	94	44	440
% BDP-a	1,0	0,1	0,1	0,6
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija				
Ukupni manjak/višak	-1.448	262	-1.624	-510
% BDP-a	-2,5	0,4	-2,2	-0,7

Izvor: Ministarstvo financija

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana europskoj statističkoj metodologiji ESA 2010 te projekcije ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države prema metodologiji ESA 2010, procjenjuje se kako će planirani manjak opće države u 2023. godini iznositi 510 milijuna eura ili 0,7% BDP-a.

Grafikon 1: Javni dug u razdoblju 2017. – 2023.

Izvor: DZS, HNB, Ministarstvo financija

Uslijed snažnog gospodarskog pada na razini čitave EU uzrokovanog pandemijom koronavirusa, Vijeće EU je u ožujku 2020. odobrilo punu fleksibilnost Pakta o stabilnosti i rastu, odnosno primjenu opće klauzule o odstupanju (*'general escape clause'*) od proračunskih pravila definiranih Paktom o stabilnosti i rastu. Time je državama članicama dana mogućnost da u većoj mjeri pruže fiskalne poticaje svojim gospodarstvima kako bi se ublažili postojeći negativni utjecaji krize i osigurao što skoriji oporavak. Na nacionalnoj razini, Zakon o fiskalnoj odgovornosti¹ također omogućuje privremeno odgađanje primjene fiskalnih pravila u slučaju izvanrednih okolnosti, sukladno pravilima EU. U skladu s preporukom Povjerenstva za fiskalnu politiku, Vlada RH je 3. travnja 2020. donijela Odluku o privremenom odgađanju primjene fiskalnih pravila iz članaka 6., 7. i 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti.

Nakon viška proračuna opće države od 0,4% BDP-a u 2022., fiskalna kretanja u 2023. rezultirat će proračunskim manjkom od 0,7% BDP-a, čime je ispunjen kriterij proračunskog manjka sukladno odredbama Pakta o stabilnosti i rastu. Iako su negativne gospodarske posljedice pandemije koronavirusa dovele do visokog rasta javnog duga u 2020., u protekle dvije godine navedeni pokazatelj bilježi znatno poboljšanje te će se ovaj trend nastaviti i u 2023. godini. Naime, očekuje se da će udio javnog duga u BDP-u u ovoj godini zabilježiti smanjenje za 5,8 postotnih bodova, sa 68,4% BDP-a krajem 2022. na 62,6% BDP-a. krajem 2023. godine. Time će osjetno biti nadmašena dinamika smanjenja koju zahtijeva fiskalno pravilo javnog duga u okviru Pakta o stabilnosti i rastu.

¹ Zakon o fiskalnoj odgovornosti, Narodne novine br. 111/2018